



ANO tikšanās augstākajā līmenī: Visiem jāuzņemas atbildība par narkotiku ierobežojošo politiku



Bilde: UNODC

Visas pasaules ministru augstākā līmeņa tikšanās laikā tika oficiāli pieņemts deklarācijas teksts un pasaules sabiedrības darba plāns – narkotiku apkarošanas stratēģija nākotnē.

Deklarācijas pirmajā daļā tiek apstiprināts, ka sabiedrība „apņemas risināt narkotiku problēmu pasaulē un aktīvi strādāt, lai veidotu no narkotiku lietošanas brīvu sabiedrību, lai visiem cilvēkiem nodrošinātu veselu, cienījamu un brīvu dzīvi drošībā un pārticībā.”

ANO dalībvalstis par savas sadarbības mērķi izvirzīja narkotiku pieprasījuma un piedāvājuma samazināšanas stratēģiju, samazināt un, cik iespējams, izskaust nelegālo narkotiku un psihotropo vielu lietošanu. Dalībnieki uzsvēra, ka ļoti svarīgi ir apmainīties ar pieredzi un izstrādēm.

Trīs ANO galvenās konvencijas narkotiku jomā (1961., 1971. un 1988. gada konvencija) joprojām tiek akcentētas kā globālās narkotiku kontroles sistēmas stūrakmeņi.

«Mums jādara viss, lai novērstu infekcijas izplatīšanos, kas saistīta ar narkotikām... Pasākumiem, lai mazinātu narkotiku lietošanas risku un to nodarīto kaitējumu, nav jāaizstāj pasākumi narkotiku pieprasījumā mazināšanā. Tādai rīcībai jābūt papildinājumam profilaksei, kontrolei un ārstēšanai, nevis tie jāaizstāj... Izvirzīsim mērķus, kas ir augstāki par mūsu mazākajām cerībām!»

Zviedrijas veselības aizsardzības ministre Marija Larsons

/TURPINĀJUMS 2.LPP.

ESPAD – 2007: narkotiku lietošanas pieauguma tendence ir apstājusies

2009. gada 26. martā 35 Eiropas Savienības valstīs notika ESPAD (Eiropas skolu izpētes projekts par narkotikām un alkoholu) 2007. gada pārskata prezentācija. ESPAD ir kopīgs neatkarīgu pētniecības komandu darbs aptuveni 40 Eiropas valstīs, un tas ir pasaulē lielākais pētniecības projekts, lai noskaidrotu tabakas, alkohola, narkotiku un citu psihotropo aktīvo vielu lietošanas izplatību un iegūtu paraugus pusaudžu vidē.

Šie pētījumi tika savākti 2007. gada pavasarī, un pētījuma mērķa grupa bija skolēni, kas dzimuši 1991. gadā, kuru vidējais vecums datu iegūšanas brīdī bija 15,8 gadi. Pētījums notika anonīmas anketēšanas veidā ar reprezentatīvu izlasi Krievijā kopumā, kā arī atsevišķā tās reģionā – Maskavas pilsētā.

Smēķēšana

Saskaņā ar 2007. gada datiem vidēji 58 % skolēnu aptaujas valstīs paziņoja, ka ir mēģinājuši smēķēt vismaz vienu reizi, un 29 % no tiem atbildēja, ka viņi ir smēķējuši cigaretes pēdējo 30 dienu laikā. 2 % visu skolēnu pēdējo 30 dienu laikā bija smēķējuši vismaz vienu cigarešu

paciņu dienā.

Valstis, kurās vērojams augsts cigarešu patēriņš dienā (pēdējo 30 dienu laikā) ir Austrija, Bulgārija, Čehija un Latvija (40-45%).

Kopumā Centrāleiropas un Austrumeiropas valstis izceļas ar aktīvākajiem smēķētājiem. Krievijas Federācijā 15-16 gadus vecu skolēnu vidū salīdzinājumā ar viņu vienaudžiem citās valstīs vērojama samērā nelabvēlīga situācija cigarešu smēķēšanas ziņā. Dzīves laikā smēķējuši 40 reizes vai biežāk bija 29 % Krievijas skolēnu (Eiropas valstīs – vidēji 22 %);

Alkohols

Valstīs, kas piedalījās ESPAD pētījumā, vidēji puse skolēnu bija lietojuši alkoholu līdz apreibināšanās sasniegšanai vismaz vienu reizi dzīvē. Apreibināšanās nozīmēja grūtības pārvietoties, runas neskaidrību vai vemšanu. 39 % skolēnu šādu stāvokli bija pārcietuši pēdējo 12 mēnešu laikā, 18 % – pēdējo 30 dienu laikā. /TURP. 2.LPP.

ANO tikšanās augstākajā līmenī



Bilde: UNODC

SĀKUMS 1.LPP.

Tikšanās laikā tika uzsvērti arī bezpeļņas organizāciju un sieviešu loma narkotiku apkarošanas darbībā, kā arī tas, cik svarīgi ir strādāt ar

pusaudžiem un paaugstināt zināšanu līmeni sabiedrībā par narkotiku problēmām.

Dalībnieki pauda bažas par tiesību pārkāpumiem un draudiem, ko sabiedrībai rada kriminālās organizācijas, un aicināja veikt kopīgus stingrus pasākumus.

Speciālās ANO sesijas (UNGASS) mērķis 1998. gadā bija likvidēt vai būtiski samazināt nelikumīgos opija, kokas un kanabisa sējumus, kā arī citu narkotisko vielu ražošanu, prekursoru kontrabandu un nelikumīgi iegūtas naudas legalizāciju.

Ne ANO tikšanās laikā Vīnē pieņemtajā politiskajā deklarācijā, ne darbības plānā odiozais termins „kaitējuma mazināšana” nav minēts.

Augstās tikšanās sesijas laikā 11. martā daudzi runātāji tā sauktos „kaitējuma mazināšanas” pasākumus atzīmēja kā pašreizējā situācijā arvien svarīgākus. Daudzi norādīja, ka 1998. gada UNGASS mērķi – būtiski samazināt narkotiku ražošanu un pieprasījumu pēc tām – nav sasniegti. Taču ES pārstāvis, Čehijas iekšlietu ministrs Ivans Langers gāja vēl tālāk un pieprasīja, lai ilgtermiņa pasākumi kaitējuma mazinā-

šanai šoreiz tiktu iekļauti politiskajā deklarācijā.

Arī Lielbritānijas pārstāvji atzīmēja, ka deklarācijā nav ietverti kaitējuma mazināšanas pasākumi un paziņoja, ka valdība deklarācijas tekstu traktēs „radoši un enerģiski”.

Tie, kas kritizē ANO pašreizējo nostāju narkotiku jautājumā, uzskata, ka pasaules narkotiku kontroles politika ir bijusi neveiksmīga un izraisa vēl lielākas problēmas nekā pašas narkotikas. ANO starptautisko konvenciju par narkotikām aizstāvji uzskata: ja konvencijas tiks grozītas, tad nākamais solis būs prasība legalizēt atsevišķas narkotiskas vielas, piemēram, kanabisu un koku.

No ES valstīm tikai Zviedrija un Itālija centās novērst politisko akcentu novirzīšanu no profilakses un narkotiku apkarošanas uz narkotiku radītā kaitējuma mazināšanu. ASV, Krievija un citas Āzijas un Āfrikas valstis atzīmēja, ka ierobežojošais virziens narkotiku apkarošanas jomā ir jāsauglabā.

Zviedrija ilgu laiku uzsvēra, ka nepieciešama līdzsvarota politika – profilaktiski pasākumi, kontrole un narkotiskās atkarības ārstēšana. Zviedrijas veselības aizsardzības ministre Marija Larsone savā uzrunā atzīmēja, ka daži mēģina izmantot HIV infekcijas epidēmijas izplatīšanās ierobežošanai nepieciešamos pasākumus, lai grozītu pamatus.

„Manuprāt, tas nav pareizi. Mums jādara viss, lai novērstu infekcijas izplatīšanos, kas saistīta ar narkotikām... Pasākumiem, lai mazinātu narkotiku lietošanas risku un to nodarīto kaitējumu, nav jāaizstāj pasākumi narkotiku pieprasījumā mazināšanā. Tādai rīcībai jābūt papildinājumam profilaksei, kontrolei un ārstēšanai, nevis tie jāaizstāj...”

„Izvoirzīsim mērķus, kas ir augstāki par mūsu mazākajām cerībām,” teica ministre.
/Avots: Drugnews

ESPAD – 2007: narkotiku lietošanas pieauguma tendence ir apstājusies

SĀKUMS 1.LPP.

Krievijas skolēni alkoholiskos dzērienus bija lietojuši nedaudz mazāk nekā vidēji Eiropā. Krievijā 23 % skolēnu dzīves laikā bija lietojuši alkoholu 40 reizes vai biežāk (vidējais skaitlis – 27 %). Lietoto alkoholisko dzērienu struktūrā pirmajā vietā bija alus. Pēdējo 30 dienu laikā to vismaz reizi bija dzēruši 52 % Krievijas skolēnu (vidējais skaitlis – 49 %). Alkoholisko kokteiļu un vīna lietošanas līmenis pēdējo 30 dienu laikā Krievijas Federācijā bija vienāds ar vidējo – 31 % (arī Eiropā šis līmenis sakrita, taču bija nedaudz augstāks – 35 %).

Narkotikas

Viena trešā daļa skolēnu ESPAD valstīs kanabisu uzskata par vieglo narkotiku. Zēni kanabisu uzskata par vieglāk iegūstamu narkotiku nekā meitenes, taču dzimumu atšķirība šajā jautājumā ir samērā maza.

Amfetamīns un heroīns netiek uzskatīti par tik viegli iegūstamu narkotiku kā kanabisu.

Vidēji 23 % zēnu un 17 % meiteņu ir izmēģinājuši narkotikas vismaz vienu reizi mūžā. Termins “jebkuras aizliegtas narkotikas” nozīmē kanabisu, amfetamīnu, kokaīnu, kreku, ekstāzi, LSD un heroīnu. Lielākā daļa skolēnu, kas reizi lietojuši narkotikas, bija izvēlējušies kanabisu. 19 % paziņoja, ka lietojuši kanabisu pastāvīgi, un 7 % lietojuši vienu vai vairākas sarakstā minētās narkotikas.

Visvairāk lietotās narkotikas ir ekstāzi, kokains un amfetamīns (3 % katrs), pēc tam seko LSD, kreks un heroīns (1-2%). Aptaujātie no Bulgārijas, Igaunijas, Menas salas (Lielbritānija), Latvijas un Slovākijas 2007. gadā bija visvairāk lietojuši ekstāzi (6-7%). 2007. gada pētījumi liecina, ka narkotiku nelikumīgās lietošanas pieauguma tendence ir apstājusies.

Pēdējo 12 mēnešu laikā 14 % skolēnu atzina, ka lietojuši kanabisu pēdējo 30 dienu laikā, no tiem 9% zēnu un 6% meiteņu. Starp valstīm, kurās kanabisu lieto visvairāk ir Čehija, Menas sala, kur sestā daļa skolēnu atzina, ka lietojuši kanabisu pēdējo 30 dienu laikā, kas liecina par regulāru kanabisa lietošanu šajās valstīs. Visvairāk kanabisu lieto Eiropas rietumu valstīs.

Tāpat kā visās Eiropas valstīs, arī Krievijas Federācijā visizplatītākie izrādījās kaņepju preparāti (marihuāna un hašišs), ko dzīves laikā vismaz vienu reizi bija pamēģinājuši 19% aptaujāto (tas saskan ar Eiropas vidējo rādītāju – 19%). Visbiežāk tika reģistrēti “ekstāzi” pa-raugi (3%), LSD (3%), halucinogēnās sēnes (2%) un amfetamīni (1%). Šie dati nedaudz atšķiras no vidējiem rādītājiem Eiropā. Inhalantu (aerosoli, lime, benzīna tvaiki u.tml.) lietošanas izplatība Krievijas skolēnu vidū ir 7%, kas ir mazāk nekā vidēji Eiropā (9%).

/Avots: CAN, ESPAD

★ JAUNS PĒTĪJUMS

Vai beļģu skolēni ir hašiša smēķēšanas meistari?

Par Holandes kafijas veikaliņiem uz robežas starp Nīderlandi un Beļģiju

„Jauņie beļģi ir hašiša smēķēšanas meistari,” apgalvo Narkotiku kontroles starptautiskās komitejas pārstāvis Jans Reimonds. Narkotiku kontroles starptautiskā komiteja ir organizācija, kas regulāri publicē ziņojumus par narkotiku ražošanu, pārdošanu un izmantošanu visā pasaulē.

Pēdējā gada laikā 30-40 % beļģu pusaudžu ir paziņojuši, ka viņi pēdējā mēneša laikā ir lietojuši kanabisu, kas saskaņā ar J.Reimonda kunga teikto ir ārkārtīgi augsts rādītājs. Augstajiem Beļģijas rādītājiem seko Čehija, Īrija, Spānija un Francija.

Saskaņā ar Narkotiku kontroles starptautiskās komitejas datiem tādi skaitļi ir Beļģijas tolerances politikas sekas, kuru īstenoja premjerministra Verhofstada vadītā pirmā valdība. Un tas viss neraugoties uz to, ka Beļģijas tolerances politika ir stingrāka nekā attiecīgā Holandes politika.

Šā gada februārī 25 Beļģijas pierobežu pilsētu mēri pieprasīja ierobežot kanabisa pārdošanu Holandes kafijas veikalos – atļaut to tikai Nīderlandes iedzīvotājiem – un slēgt daudzus kafijas veikalus, kas atrodas robežas tuvumā. Vietās, kur tas jau bija izdarīts, noziedzības līmenis samazinājās vairākas reizes.

ECAD eksperti – korespondenti Nīderlandē
Jans Berlīns un Karla Messana (Jan Berlijn, Carla Maissan)

Seši miljoni parakstu ANO konvenciju atbalstam

ANO tikšanās ausgtākajā līmenī jautājumā par pasaules stratēģiju narkotiku jomā notika Vīnē no šā gada 11. līdz 13.martam, taču diskusija par šiem jautājumiem turpinājās līdz 18. martam.

12. martā projekta „Sundial” (*Supporting United Nations Drug Initiative and Legislation*) ietvaros tikšanās organizētājiem tika nodoti 6 miljoni parakstu ANO pašreiz spēkā esošo konvenciju atbalstam. „Sundial” ir starptautisks projekts ANO konvenciju atbalstam narkotiku jomā, kas mobilizē nevalstiskās organizācijas un vienkārši ieinteresētās personas, lai vāktu parakstus esošo konvenciju atbalstam.

ANO konvencijas narkotiku jomā (pieņemtas 1961., 1971. un 1988. gadā) daudzās pasaules valstīs ir galvenie antinarkotiskās politikas tiesību akti narkotiku piedāvājuma un pieprasījuma samazināšanas jomā. Lidz šim šo konvenciju kritiķi apgalvoja, ka narkotiku ierobežojošā politika ir cietusi neveiksmi un narkotiku politikā uzsvars jānovirza uz narkotiku nodarītā kaitējuma mazināšanu vai dažu vai pat visu narkotiku pilnīgu legalizāciju.

ECAD grants mācību un iepazīšanās braucieniem

ECAD piešķir grantu mācību braucieniem 500 eiro maksimālajā apmērā vienam cilvēkam vienam mācību braucienam.

Ieinteresētā persona no jebkuras pilsētas, kas ietilpst ECAD pilsētu tīklā, var vērsties organizācijā ar iesniegumu par plānoto mācību braucienu uz jebkuru citu ECAD tīkla pilsētu.

Papildu informāciju meklējiet ECAD vietnē internetā: www.ecad.net

Dānija apspriež iespēju legalizēt kanabisu

Hašiša tirdzniecības kontroles dēļ Dānijā starp kriminālajiem grupējumiem bieži mēdz notikt bandītiskas sadursmes. Valstī arvien biežāk dzird izteikumus par kanabisa legalizāciju un iespēju pārdot šo narkotiku aptiekās, lai novērstu nežēlīgās kriminālo grupējumu sadursmes ielās.

Kopenhāgenas pilsētas pašvaldības politiķis, sociāldemokrāts Tors Gronliks (*Thor Gronlykke*), kas pēc profesijas ir ārsts, radiointervijā teica: „Mūsu narkopolitika nedarbojas. Kontrolēt kanabisa pārdošanu aptiekās ir alternatīva, kuru mums vajadzētu apsvērt.”

Kopš narkotiku pārdošana tika izbeigta Kristiānijas brīvpilsētā, hašiša tirgošana pārvietojās uz Kopenhāgenas ielām, laukumiem un skolu pagalmiem.

Cietsirdīgās sadursmes starp kriminālajiem klaniem uz motocikliem un ārvalstnieku grupējumiem tagad notiek bieži – pēdējā

pusgada laikā Dānijas galvaspilsētā narkotiku dēļ notika vairāk nekā 60 sadursmju. Daudzi ir nogalināti, un arī nevainīgi pilsoņi ir nokļuvuši „uz uguns līnijas”.

Galvaspilsētas iedzīvotāji ir noguruši no šīm kaujām, no nepieciešamības nēsāt bruņvestes un nepārtraukti uzmanīties, lai nenokļūtu pa šāvienam. Daži politiķi ierosina atvērt tādus kafijas veikaliņus kā Holandē. Citi uzskata, ka kanabiss jāpārdod aptiekās, lai kontrolētu pieeju narkotikām un nepieļautu to pārdošanu pusaudžiem un psihiski slimām personām. Dānijas ārstu apvienība atsakās legalizēt kanabisu, taču sociāldemokrātu Toru Gronliku tas neuztrauc.

„Šos cilvēkus neievēlēja, bet mēs esam ievēlēti, lai tiktu galā ar situāciju,” viņš paziņoja Zviedrijas Radio.

Tomēr Gronlikes kungs piekrita, ka kanabiss ir kaitīgs veselībai, un tāpēc viņš teica, ka jāievieš vecuma cenzs kanabisa pārdošanai aptiekā ar receptēm.

Kopenhāgenas pašvaldība jau pieņēma lēmumu izskatīt iespēju legalizēt kanabisu un šis jautājums jau ir apspriests Dānijas parlamentā. Daudziem kanabisa legalizācijas ideja Dānijā nozīmē to, ka kriminālie grupējumi tirdzniecību ar narkotikām pārcels uz Zviedrijas dienvidu daļu – Skones reģionu. Zviedrijas muita nemaz nav sajūsmā par daņu lēmumu legalizēt kanabisu.

Dānijas vienaldzība attiecībā uz narkomānijas problēmām izpaužas arī lēmumā ārstēt smagu heroīna atkarību ar to pašu heroīnu, kā arī diskusijā par injekcijas kabinetu atvēršanu, kur atkarīgie varēs injicēt narkotikas.

/ Avots: Drugnews

Skotijā aug problēmas ar alkoholu un narkotikām

Skotija ir saskārusies ar pieaugošu alkohola un narkotiku patēriņa problēmu, kurai "nepieciešama pareiza koordinācija, lai tiktu ievērotas vietējās īpatnības un nacionālie standarti."

Tā apgalvo „Skotijas audita atskaites” autori, kas raksturo alkohola un narkotiku kontroles dienestu darbu valstī.

Ar šo vielu lietošanu saistītās mirstības koeficients Skotijā ir augstākais Eiropā, un pēdējo 15 gadu laikā tas ir divkāršojies. Alkohola lietošana skotiem ir lielāka problēma nekā narkotiku lietošana.

Ziņojumā apgalvots, ka Skotijas valdībai jāstrādā kopīgi ar Skotijas Veselības aizsardzības nacionālo dienestu, vietējām pašvaldībām un citiem partneriem, lai sabiedriskās organizācijas būtu skaidri informētas par vispārīgajām saistībām.

Pagājušajā gadā Skotijas sabiedriskais sektors iztērēja 173 miljonus mārciņu tieši profilakses darbā, ārstēšanā un tiesiskajā aizsardzībā.

Kopējais izdevumu spektrs šajā jomā sabiedrībai maksās 5 triljonus mārciņu gadā, tajā skaitā ir izdevumi, kas saistīti ar noziegumiem, kas izdarīti narkotiku un alkohola reibumā, ārstēšana slimnīcās un cilvēku darbnespējas zudumi šo iemeslu dēļ.

Daudz dažādu iestāžu ir iesaistītas pakalpojumu sniegšanā, kas attiecas uz alkohola vai narkotiku lietošanu, un šo pakalpojumu finansēšana bieži vien ir saistīta ar sarežģījumiem.

Skotijas galvenais auditor Roberts Bleks paziņoja:

“Alkohola un narkotiku lietošana Skotijai kļūst par lielu un aizvien dziļāku problēmu. Pakalpojumu spektrs cilvēkiem, kuriem šajā sakarā vajadzīga palīdzība, ir atkarīgs no tā, kur viņi dzīvo, un informācijas daudzums par šo pakalpojumu efektivitāti nav pietiekams.”

/ Avots: www.audit-scotland.gov.uk/

Norvēģijas narkopolitikas bezspēcība

„Situācija Norvēģijā ir attīstījusies no „opijs karu” stadijas līdz narkotiku problēmas atzīšanai, ar kuru nākas sadzīvot,” teica Norvēģijas veselības aizsardzības ministrs Bjarne Hekons Hansens (Bjarne Håkon Hansen) narkotiku problēmām veltītajā konferencē Oslo.

Šajā konferencē, kuru organizēja Veselības aizsardzības departaments, Hansena kungs („Darba partija” Arbeiderpartiet) ziņoja par esošo situāciju Norvēģijā starptautiskā perspektīvā. Ziņojumā apgalvots, ka mērķim jābūt narkomānijas negatīvo seku mazināšanai atsevišķām personām un sabiedrībai kopumā.

Problēmas ar narkotikām Norvēģijā ir grūti nepamanīt. Pirms pāris gadiem Oslo tika nosaukta par Eiropas heroīna galvaspilsētu, un pārdozēšana bija parasta parādība.

Šīs problēmas priekšā bezspēcīgi izrādījās valdības veiktie novēršanas pasākumi – tīru šļircu dalīšana vai injekcijas kabinetu organizēšana injicējošiem narkomāniem. Taču narkoatkarīgie turpina klaiņot pilsētas ielās, ap Oslo centrālo staciju notiek atklāta narkotiku pārdošana un lietošana.

Nesen Bjarne Hekons Hansens aicināja sākt diskusiju par heroīna izsniegšanu smagākajiem heroīna atkarīgajiem. Šāds lēmums jau bija pieņemts Dānijā (heroīnu tur sāka izsniegt janvārī).

Savā uzrunā konferencē Hansens mēģināja izvairīties no paša izteiktā priekšlikuma, par kuru viņš jau bija saņēmis asu kritiku valdībā. Ministrs klāstīja pārdomas par savu neseno vizīti Šveicē. Tur dziļu iespaidu uz viņu atstāja liberālā narkopolitika, proti, „narkoatkarīgo tur nedzenā no vienas vietas uz citu”, bet gan piedāvā palīdzību, tajā skaitā arī ārstēšanu ar heroīnu.

„Heroīna injekcijas tiek izdarītas heroīna kabinetos, ārpus kabinetiem ir pilnīgas tolerances politika. Injekciju kabineti tiek izmantoti, lai uzskaitītu un pierakstītu atkarīgos ārstēšanai,” par Šveices praksi stāstīja Hansens.

Konference Oslo „No opijs kariem līdz heroīna ārstēšanai” notika sakarā ar 100. gadadienu kopš pirmās konvencijas par narkotikām, kas tika pieņemta Šanhajā, kā arī sakarā ar ANO speciālo sesiju Vīnē saistībā ar turpmāko narkotiku kontroles politiku pasaulē.

/Avots: Drugnews



ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens.

ECAD member cities work to develop initiatives against drug abuse supporting the United Nations Conventions.

Has your city joined ECAD?

ECAD Head Office

European Cities Against Drugs

ECAD, Stadshuset

105 35 Stockholm, Sweden

Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466

E-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional Office in Russia

www.ecad.ru

zazulin@ecad.ru

+7 812 328 96 65

ECAD Regional Office in Latvia

Tel. +371 6510591

www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD Regional Office in Bulgaria

www.ecad.hit.bg/home.html

doctor_ivo@abv.bg

+359 5 684 1391

ECAD Regional Office in Turkey

www.ibb.gov.tr/ecad ecad@ibb.gov.tr